

2015'te Amerikan'ın *Ulusal Güvenlik Ajansı* NSA, sair bilgisayar ve ağ sistemlerine girmekte kullandığı araçların, muhtemelen Rusların desteklediği bir grubun eline düştüğünü farketmiş. NSA, diğer bilgisayar ve telefon sistemlerine girmek gibi normalde illegal işleri Amerikan devleti için legal olarak yaptığınız, çok üst düzeyde kriptografi araştırmacıları istihdam eden bir kurum. Muadili belki Ruslarda vardır, belki de dünyada yoktur.

Haberi okuduğumda Amerikalıların da düşündüğü gibi, *içeriden birileri yardım etmiştir* dedim. Bu kesin değil ama Snowden gibi birini Ruslara kaptıran Amerikalıların, ondan daha sessiz çalışan başka birinin sağladığı bilgilerle bu programlara erişmiş olmaları muhtemel. Yardım eden şahıs, çoktan bir ada ülkesinde kendine *sakin bir yaşam* kurmuş olmalı.

Bu gibi olaylar bana *ulus devlet* fikrinin iyice sıkıntıya girdiği intibasını veriyor. Bizim için en büyük sorun, hala Kürtlerle olan meseleler. Bu da nisbeten *eski* sayılabilecek şekilde hallediliyor, kritik yerlere Kürt kökenli insanları getirmeyip, *güvenlik* sağlayabiliyorsunuz.

Peki Türkiye Cumhuriyeti'nin anlattığı *kuruluş miti* ve sair *hikayelere* inanmayan ama dışarıdan da belli etmeyen insanların, bu gibi kritik noktalara gelmesini nasıl engellersiniz? Bunun benzerini FETÖ meselesinde yaşadık, artık ABD'ye, TC'den daha bağlı olduklarını açık açık ikrar da ediyorlar.

Eskiden biraz daha kolaydı bu: Bilgi alıp satmak zordu ve kritik bilgiye sahip insan sayısı azdı. Bir sızıntı olduğunda bunun kimden kaynaklandığını bilebilirsiniz. Ancak NSA haberinde bile, adamlar, bilgilerin gerçekten biri tarafından mı verildiğinden hala emin değiller. İşin kötü yanı, bundan emin olmadığınızda, insanlara nasıl davranmanız gerektiğini de bilemiyorsunuz. Sorguladığınız insan masumsa, artık sizinle çalışmak istemeyecektir, değilse de, ona fazla *anlayışlı* davranırsanız, zaten bilgi alamazsınız. NSA sorgularında yalan makineleri de kullanılmış ve çalışanların bundan önemli ölçüde rahatsız olduklarını ve işi bırakanların çok olduğunu anlatıyor.

Hasılı *ulus devlet* fikri bizim için, o da Kürtlerin hala ulus olmaya çalışmalarından duyduğumuz rahatsızlıktan dolayı cazip. Türk milliyetçiliğinin şu son birkaç senelik *popülerliğinin* sebebi de bu, Kürtler milliyetçilik yapınca, biz de yapmak durumunda kaldık. Bizim *artık Türk milliyetçiliği olmasın da, Kürtler de davalarından vazgeçsin* safdilliliğimiz de, tarihin yerine getirmedeği heveslerin elinde akim kaldı.

Yine de dünyanın gidişi ulus fikrinin artık anlamını kaybetmesine doğru. İnsanlar adaletleri temin edildiği ve günlük yaşamlarında rahat bırakıldıkları sürece, hangi devletin vatandaşı olduklarını o kadar da önemsemiyor. Bizim için çok önemli görülen bir takım efsaneler ve *idealler* insanların ekseriyeti için mühim değil. Bir devlet kurumu bu gibi insanları istihdam ettiğinde, kişi temin ettiği somut faydaya bakar ve daha fazla somut fayda sağlayacağını düşünüyorsa, elindeki kritik bilgileri satmaktan da geri durmaz. Biz onlara hain deriz ama onlar kendilerini hain görmez, *her akıllı insanın yapacağını yaptım* der, elini yıkayıp çıkar.

Bunun çözümü nedir? Anladığımız anlamda çözümü yok. İnsanlara inanacakları idealler sunmak gerek ve maalesef eski mitler, dinler, düşünceler, masallar, hikayeler, idealler insanlara eski heyecanı

vermiyor. Sarık sarıp, elinde kılıçla fethe çıkmanın heyecan verdiği insanlar olabiliriz ama ekseriyet olmadığımızı ve gençlerin artık bunları ciddiye almadığını, alıyor gibi yapanların bile önemli ölçüde şov peşinde olduğunu görüyoruz. Bu sebeple yapılacak olan, *yeni mitler* ve hikayeler üretmek ama bunları da artık eski kodlar üzerinden yapmak çok zor.

Kısacası ulus devlet çağı bitiyor. İnsanlar, senin kuruluş efsanesi yerine, Taht Oyunları'nı okumayı, melekler yerine Hobbit'lerin varlığına inanmayı tercih ediyor. Çağ değişiyor. İnsan günleri de bitiyor belki, o sebeple de belki endişe edecek bir durum yok. Robot efendilerimiz geldiğinde, hepimizi mutlu edecek, belki de mutlu mutlu yok edecek.